

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет східної і слов'янської філології
Кафедра східної і слов'янської філології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

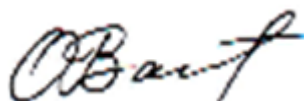
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Російська мова і друга іноземна мова
статус дисципліни	нормативна

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023 – 2024
Семестр	8
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	російська
Форма підсумкового контролю	залік

Розробник: Нечитайло Ірина Миколаївна – професор кафедри східної і слов'янської філології, доктор філол. наук, професор

Схвалено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології
протокол № 17 від «08» червня 2023 року

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

(підпис)

(О. Р. Валігура)

(прізвище, ініціали)

Схвалено на засіданні вченої ради факультету східної і слов'янської філології
протокол № 12 від «12» червня 2023 року

Голова вченої ради
факультету

(С. В. Сорокін)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська є узагальнення, поглиблення і розширення лінгвістичної підготовки студентів-філологів. В результаті вивчення цього курсу, що є завершальним у системі дисциплін лінгвістичного циклу, студент повинен отримати основні знання вузлових проблем теорії мови, без осмислення котрих не може бути чіткого розуміння сутності мови у її побутуванні.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)

3 кредити ЄКТС 90 год., у тому числі:
лекції – 8 год.
практичні заняття – 12 год.
самостійна робота – 70 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Успішне опанування курсу передбачає:

- знання основних особливостей мови, особливостей її розвитку та форм функціонування;
- знання методів мовознавства;
- знання системних і структурних рис мови;
- знання основних теорій походження мови;
- знання класифікацій мов світу.

Знання теоретичних основ з навчальних дисциплін: «Практика усного і писемного російського мовлення» (1 – 3 курси); «Вступ до мовознавства» (2 курс); «Практична граматики російської мови» (1 – 2 курси), «Історія російської мови» (3 курс)..

4. Анотація навчальної дисципліни:

галузь знань:	03 Гуманітарні науки
спеціальність:	035 Філологія
спеціалізація:	035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
освітній рівень:	перший (бакалаврський)
компонент ОП:	навчальна дисципліна
назва дисципліни:	Загальне мовознавство
код навчальної дисципліни:	ОК17
статус дисципліни:	нормативна
курс:	IV
навчальний рік:	2023-2024
семестр:	VIII

Курс Загальне мовознавство передбачає розгляд питань про предмет та об'єкт мовознавства та його місце у колі інших наук, загальну теорію мови та знайомство з методами лінгвістичних досліджень.

У колі теоретичних проблем мовознавства аналізуються питання зв'язку мови і соціуму, серед яких акцент робиться на соціальних функціях мови, формах мови, функціональному статусі мов та їх форм, аналізується типи мовної ситуації та мовної політики та їх маніфестація в країнах проживання студентів; зв'язок мови і мислення презентується у контексті мовної картини світу та проблем міжкультурної комунікації. Аналізуються також усталені традицією викладання курсу питання знакової теорії мови, системної організації мови, історичного розвитку мов та генеалогічної і ареальної класифікації мов.

Методологія лінгвістичних досліджень представлена двома напрямками: розглядом теоретичних проблем, серед яких залежність методу від місця лінгвістики у колі наукових знань та від методологічної культури епохи, проблеми верифікації та фальсифікації результатів дослідження, мультипарадигмальний стан сучасного мовознавства та огляду

загальнонаукових та власне лінгвістичних методів (класичних і сучасних) з їх орієнтацією на матеріал дослідження.

Зміст навчальної дисципліни розрахований на один семестр, розкривається в одному модулі:

Модуль 1:

-- **Змістовий модуль 1.** Лінгвістика як наука. Теорія мови (кількість тем – 5).

-- **Змістовий модуль 2.** Лінгвістичні методи (кількість тем – 2).

Тривалість:

I семестр: 3 кредити ЄКТС, 17 тижнів, 2 годин на тиждень.

Оцінювання:

VIII семестр: поточне оцінювання, підсумковий модульний контроль – 1 МКР, підсумковий контроль – залік.

5. Завдання (навчальні цілі):

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни, спрямовані на формування у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей.

1) Інтегральні компетентності (ІК):

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає транслювання інформації російською і другою іноземною мовами, застосування теорій та методів філологічної науки та/або здійснення перекладацької діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2) Загальні (ЗК):

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами, що вивчаються, з урахуванням сфери комунікації.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

3) Фахові (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 16. Здатність застосовувати набуті фахові знання, навички і вміння у певній мультикультурній професійно зорієнтованій комунікації з урахуванням принципів і культури міжнародного спілкування, толерантності.

4) Предметні компетентності:

- знання основних понять загального мовознавства як важливого розділу мовознавчої науки та використання лінгвістичних термінів у межах курсу в навчальній та професійній діяльності; знання словників та довідників з лінгвістики,
- розуміння специфіки ярусів мови; здатність долати лакуни у міжмовному зіставленні;
- здатність самостійно проводити аналіз мовних явищ різних рівнів, готувати презентації теоретичного та прагматичного характеру;
- розуміння історичної динаміки мов світу, ролі міжмовних та міжкультурних контактів у розвитку мови.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінюванн та ногоговпй критерій оцінювання
Код	Результат навчання	Форми: лекції, практичні заняття, самостійна робота Методи: інформаційно- репродуктивний, виконавський, продуктивно- практичний,	усне опитування, перевірка письмових робіт, тестування, МКР
1.	1.1. зв'язок мовознавства з іншими науками		
	1.2. знакова та системна природа мови		
	1.3. функціонування мови у соціумі		
	1.4. зв'язок мови з мисленням		
	1.5. процеси формування, розвитку і занепаду окремих мов та чинників цих процесів		
	1.6. комунікативна, функційна, когнітивна, психологічна, соціальна теорії мови		
	1.7. класичні та сучасні методи лінгвістики		
	1.8. державні, міжнародні документи з мовного будівництва		
2.	2.1. розрізняти лінгвістичні напрями мовознавства		
	2.2. володіти методиками провідних напрямків лінгвістики		
	2.3. аналізувати наукову літературу		
	2.4. визначати свою оцінку явищ мовного буття		
3.	3.1. володіти лінгвістичною термінологією у визначених програмою межах		
4.	4.1. самостійно добирати літературу з проблеми		
	4.2. відповідально ставитися до оцінки мовної ситуації у соціумі		
	4.3. бути готовим до аналізу мовної ситуації і мовної політики в країні		

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (код)															
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	1.8.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	3.1.	4.1.	4.2.	4.3.
ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями мовами, що вивчаються, усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+	+	+	+	+					+			
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.											+	+				
ПРН 4 Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.												+			+	
ПРН 9 Характеризувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.															+	+
ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.							+		+	+	+					
ПРН16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+
ПРН17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+		+
ПРН25 Вміти використовувати комплекс фахових знань, умінь і навичок, необхідних у всіх видах викладацької діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+		+		
ПРН26 Мати уміння та навички планувати, організовувати, здійснювати і презентувати прикладне дослідження в галузі російської філології.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+
ПРН27 Вміти вільно користуватися загальнонауковою, методичною, філологічною термінологією в заданих програмами з навчальних дисциплін обсягах.													+			

8. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів):

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
	2. Модульна контрольна робота (МКР)	50
	Разом:	100

8.1. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання: аудиторна робота, самостійна робота, МКР;
- підсумкове оцінювання: залік;
- умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти протягом вивчення навчальної дисципліни

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів IV курсу першого (бакалаврського) рівня з дисципліни «Загальне мовознавство» передбачає оцінювання таких видів навчальної діяльності студентів:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
усне та письмове виконання вправ для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності за темою модуля, поточні тести, бесіди, діалоги, полілоги тощо	виконання вправ за тематикою змістового модулю, лінгвістичний аналіз мовних одиниць, робота зі словниками, довідниками та енциклопедіями тощо.	граматичні тести, контрольні письмові роботи тощо.

Рейтинг модуля обчислюється у такий спосіб.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10¹**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (50 балів)

Рівень активності студента на практичному занятті оцінюється за **4-бальною системою**:

Відмінно – 5 балів – виставляється, якщо студент демонструє вільне володіння матеріалом теми; вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти; вміє аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, що є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;

Добре – 4 бали – виставляється за наявність переважно повної і ґрунтовної відповіді

¹ Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: **4,3x10=43**. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

студента; допущені неточності у визначені понять та категорій не мають суттєвого значення; відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та нормативно-правові акти. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;

Задовільно – 3 бали – виставляється, якщо студент частково володіє матеріалом теми; формулюючи відповідь на питання, репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначені понять та категорій, нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання;

Незадовільно – 2 бали – виставляється, якщо студент демонструє нездатність розкрити питання; допускає багато суттєвих помилок у визначені понять та категорій.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом на семінарсько-практичних заняттях, як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Якщо студент не відвідав жодне практичне заняття модуля, йому виставляється **0 балів**.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Позааудиторна самостійна робота здобувачів складається з виконання завдань, які пропонуються викладачем (письмові практичні роботи, підготовка презентацій, рефератів). Рівень виконання самостійної роботи студентом оцінюється за 4-бальною шкалою:

Відмінно – 5 балів – виставляється за умови, якщо робота виконана бездоганно, творчо і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок, оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Добре – 4 бали – виставляється за умови, якщо робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки; відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань;

Задовільно – 3 бали – виставляється за умови, якщо робота містить помилки, відбиває недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань;

Незадовільно – 2 бали – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність, несамостійність висновків, або за не самостійно виконане завдання (списане); виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

Якщо студент не виконав жодного із завдань позааудиторної самостійної роботи, йому виставляється **0 балів**.

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10²**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх навчальних / вибіркових дисциплін. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної

² Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить **4,33**, з округленням до десятої частки – **4,3**. Отриману оцінку множимо на **10**: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

За рішенням кафедри згідно з установленими кафедрою критеріями поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися за **10-бальною** шкалою (від 0 до 10). У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до цілого числа. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на 5³.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Відповідно до Положення про модульну контрольну роботу з практичних дисциплін для студентів денної форми здобуття освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) модульна контрольна робота (МКР) є обов'язковим складником системи модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) з кожної теоретичної дисципліни. Виконання студентами МКР спрямоване на всебічну і комплексну перевірку обсягу, рівня та якості засвоєння ними знань, навичок і вмінь з усього навчального матеріалу, що входить до відповідного модуля навчальної / вибіркової дисципліни: матеріалу, що підлягає вивченню як під час аудиторної, так і самостійної роботи. Зміст, структура, критерії оцінювання, порядок, тривалість і форма проведення МКР визначаються і регламентуються засіданням кафедри східної і слов'янської філології.

Кількість варіантів пакету МКР має бути достатньою і охоплювати всі теми та ключові поняття змістових модулів навчальної / вибіркової дисципліни. Крім того, необхідно передбачити завдання різних рівнів складності: репродуктивні, продуктивні (творчі), інноваційні.

МКР виконуються всіма студентами певної академічної групи певного курсу факультету у встановлений в Університеті період. На модульний контроль виносяться лише ті варіанти МКР, які затверджені кафедрою. Науково-педагогічні працівники повинні здійснювати заходи щодо створення умов для об'єктивного виявлення й оцінки результатів навчання студентів – перевірки репродуктивного, продуктивного (творчого) та інноваційного рівнів володіння студентами навчальним матеріалом дисципліни.

Оцінювання МКР здійснюються відповідно до затверджених кафедрою критеріїв. Відповідність виконання завдань критеріям МКР зазначається викладачем на полях роботи. Підсумкова оцінка за МКР виставляється в модульній контрольній роботі прописом в національній 4-бальній системі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і засвідчується підписом викладача із зазначенням дати. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку:	
відмінно	– 50 балів;
добре	– 40 балів;
задовільно	– 30 балів;
незадовільно	– 20 балів;
неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня	– 0 балів.

Кожне із завдань МКР може оцінюватися за 4-бальною національною або, згідно з рішенням кафедри, – за багатобальною шкалою (максимум 50 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі заліку, і максимум 20 балів за всю МКР для дисциплін, з яких передбачено підсумковий контроль у формі іспиту). За умови застосування накопичувальної система, при розподілі максимальної кількості балів для кожного завдання МКР необхідно враховувати складність і важливість кожного з них.

Після проведення МКР викладачі в 3-денний термін обов'язково знайомлять кожного студента як з його оцінкою за МКР, так і з отриманою оцінкою за вивчення відповідного

³ Наприклад, упродовж семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «3», «5», «7», «6», «9», «8». Середня арифметична оцінка становить 6,3, з округленням до цілого числа – 6. Цю оцінку множимо на 5: 6×5=30. Отримане число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

модуля.

Підсумкове оцінювання – залік

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100	–	A	} Зараховано
82 – 89	–	B	
75 – 81	–	C	
66 – 74	–	D	
60 – 65	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	} Не зараховано

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і, в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому / їй незалежно від набраного семестрового рейтингового бала у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Дисципліни за вибором, інші навчальні дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, оцінюються таким чином. Вивчення кожної зазначеної дисципліни завершується виконанням студентами модульної контрольної роботи, під час якої перевіряється засвоєння студентами всього програмного матеріалу курсу, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється у 100-бальній шкалі. Кожне питання МКР може оцінюватися у 4-бальній шкалі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)); 0 балів неавка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня. Потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середньоарифметичне значення помножується на коефіцієнт 20. Результат є семестровим рейтинговим балом у 100-бальній шкалі, якому відповідає оцінка за шкалою ЄКТС:

90 – 100	–	A	} Зараховано
82 – 89	–	B	
75 – 81	–	C	
66 – 74	–	D	
60 – 65	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	} Не зараховано

За рішенням кафедри кожне з питань модульної контрольної роботи з дисциплін, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, може оцінюватися у багатобальній системі (максимум 100 балів за всю модульну контрольну роботу).

8.2. Організація оцінювання:

1. Методи *семестрового* контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює **50**.

Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення;
- методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання.

2. Методи *проміжного* контролю – відбуваються у листопаді, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням

до десятої частки числа.

3. **Модульна контрольна робота** – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.

4. Методи **підсумкового** контролю – залік.

5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за **дистанційною формою** навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін⁴.

8.3. Шкала відповідності оцінок:

Залік:

Відмінно	A	90 – 100
Добре	B	82 – 89
	C	75 – 81
Задовільно	D	66 – 74
	E	60 – 65
Незадовільно	FX	0 – 59

ЗАРАХОВАНО

НЕ ЗАРАХОВАНО

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом	Денна форма		
			у тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна роботи
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Лінгвістика як наука. Теорія мови.					
1	Тема 1. Мова і суспільство.	12	2	2	8
2	Тема 2 . Мова і мислення.	10	1	2	7
3	Тема 3 . Знакова теорія мови.	10	1	1	8
4	Тема 4 . Мова як система.	10	1	1	8
5	Тема 5. Мова як історична категорія.	12	1	2	9
	Разом за змістовим модулем 1	54	6	8	40
Змістовий модуль 2. Лінгвістичні методи					
1.	Тема 1. Методи лінгвістичних досліджень.	12	2		10
2.	Тема 2. Основні напрями сучасної лінгвістики	12		2	10
3	Модульна контрольна робота	12		2	10
	Разом за змістовим модулем 2	36	2	4	30
	Усього годин	90	8	12	70

⁴ <http://surl.li/cxvmy>

10. Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси)

Основна (базова):

1. Алпатов, В. М. (1999). *История лингвистических учений*. М.
2. Базылев, В. Н. (2007). *Общее языкознание*. М.: Гардарики.
3. Гречко, В.А. (2003). *Теория языкознания*. М..
4. Даниленко, В. П. (2009). *Общее языкознание и история языкознания*. М.
5. Иванова, Л.П. (2006). *Курс лекций по общему языкознанию*. К.: НПУ им. М.Драгоманова.
6. Кодухов, В.И. (2008). *Общее языкознание*. М.
7. Мечковская, Н. Б. (2007). *Общее языкознание*. Структурная и социальная типология языков. М.: Флинта.
8. Мусиенко, В. П., Корновенко, Л. В. (2013). *Общее языкознание: Просеминарий*. – Киев, КНЛУ.

ДОВІДНИКИ

1. Кубрякова, Е.С., Демьянков, В.В., Лузина, Л.Г. (1996). *Краткий словарь когнитивных терминов*. М.
2. Ярцева, В.Н., ред. (1990). *Лингвистический энциклопедический словарь*. М.
3. Розенталь, Д.Э. (2003). *Справочник по русскому языку. Словарь лингвистических терминов*. М.
4. *Русский язык. Энциклопедия*. (2003). М.

Додаткова:

1. Алпатов, В.М. (1993). Об антропоцентричном и системоцентричном подходах к языку. *Вопросы языкознания*. № 3.
2. Анисимова, Е.Е. (1992). Паралингвистика и текст. *Вопросы языкознания*. № 1.
3. Апресян, Ю.Д. (1995). Образ человека по данным языка: попытка системного описания. *Вопросы языкознания*. № 1.
4. Арутюнова, Н.Д. (1988). *Типы языковых значений*. М.
5. Береговская, Э.М. (1996). Молодежный сленг: формирование и функционирование. *Вопросы языкознания*. № 3. 32–42.
6. Берестнев, Г.И. (2001). Самосознание личности в аспекте языка. *Вопросы языкознания*. № 1. 60–85.
7. Васильев, В.Л. (1990). Понятие системы и структуры в современном языкознании. Васильев, В.Л. *Современная лингвистическая семантика*. М.
8. Верещагин, Е.М., Костомаров, В.Т. (1990). *Язык и культура*. 4-е изд. М.
9. Все меньше в мире языков (1990). *Наука и жизнь*. № 4.
10. Гак, В.Г. (1985). К типологии функциональных подходов к изучению языка. *Проблемы функциональной грамматики*. М.
11. Гак, В.Г. (1989). К типологии форм языковой политики. *Вопросы языкознания*. № 5.
12. Григорян, Э.А. (1991). Функционирование языков в многонациональных странах. *Русская речь в СССР*. № 4.
13. Гусева, Н.Р. (1991). Прародина языка: (Поиск самого древнего языка). *Слово*. № 3. 25–29.
14. Демьянков, В.З. (1994). Когнитивная лингвистика как разновидность интерпретационного подхода. *Вопросы языкознания*. № 4.
15. Домашнев, А.И. (1994). К проблеме языка общения в объединенной Европе. *Вопросы языкознания*. № 5.
16. Донцов, А.И. (1997). Язык как фактор этнической идентичности. *Вопросы психологии*. № 4.
17. Дуличенко, А.Д. (1995). Международные искусственные языки: объект лингвистики и интерлингвистики. *Вопросы языкознания*. № 5.
18. Дьячков, М.В. (1988). Специфика процессов пиджинизации и креолизации языков. *Вопросы языкознания*. № 5.
19. Залевская, А.А. (1999). Психолингвистический подход к анализу языковых явлений. *Вопросы языкознания*. № 6.
20. Иванов, В.В. (1991). О происхождении русского языка. *Слово о языке*. М. 49–55.

21. Мельничук, А.С. (1991). О всеобщем родстве языков мира. *Вопросы языкознания*. № 2–3.
22. Мусиенко, В.П. (1996). *Введение в психолингвистику*. К.
23. Рожен, А. (1997). Национальный язык в эпоху интернет. *Зеркало недели*. 18 октября. 23.
24. Рузин, И.Т. (1994). Возможности и пределы концептуального объяснения языковых фактов. *Вопросы языкознания*. № 5- № 6.
25. Рулен, М. (1991). Происхождение языка: ретроспектива и перспектива. *Вопросы языкознания*. № 1.
26. *Самые распространенные в мире языки*. (1991). За рубежом. № 17.
27. Снитко, Е. (1996). Язык и нация. *Русский язык и литература в учебных заведениях*. № 1.
28. Ширяев, Е.Н. (1991). Коммуникативный аспект культуры речи. *Русская речь*. № 4–5.
29. Щека, Ю.В. (1994). Гипотеза о возможных этапах языковой эволюции. *Вопросы языкознания*. № 1.

11. Додаткові ресурси (за наявності):

1. Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: <https://slovphilology.knlu.edu.ua/>
2. Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
3. Сайт національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063934572778>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потребою).

Мультимедійне обладнання, програма Microsoft Teams, Microsoft Word, Microsoft Power Point, Microsoft Forms, додатки платформи Microsoft Office 365 для дистанційного навчання.

